

Sammandrag: Branschgranskning av småbarnspedagogik, utbildning och forskning och barometer 2025

Denna publikation består av två delar: en barometer och en branschöversikt. I branschöversikten har man samlat några lyft ur olika statistikuppgifter. Lyft har främst gjorts från Statistikcentralens (<http://www.stat.fi/>) och OECD:s (<https://stats.oecd.org/>) samlade statistik.

CENTRALA RESULTAT AV BAROMETERN

Barometerens material har samlats in via ett formulär från privata utbildningsanordnare och producenter av småbarnspedagogik. Varje organisation har fått en länk. Representanten har ombetts att bedöma den genomförda och framtida utvecklingen (positiv, ingen förändring, negativ) enligt vissa kriterier. Saldoindexet har bildats genom att subtrahera andelen negativa bedömningar från andelen positiva. Således visar saldoindexet skillnaden i procentenheter mellan positiva och negativa bedömningar. Denna gång erhöles svar från 122 organisationer (cirka 26 procent) under perioden 17–29.10.2025.

De allmänna utsikterna för branschen anses ha försämrats oftare än förbättrats under de senaste 12 månaderna. Utsikterna för de kommande 12 månaderna är fortsatt försämrade, dock inte i samma utsträckning som under den föregående perioden.

De allmänna utsikterna anses ha försämrats inom alla andra utbildningsformer utom den allmänbildande utbildningen. Utsikterna anses fortfarande vara försämrade, förutom inom den allmänbildande utbildningen där utsikterna upplevs som neutrala.

Det finns fler organisationer vars antal studerande/elever/barn har ökat än minskat under de senaste 12 månaderna. Under de kommande 12 månaderna förväntas antalet studerande och barn öka i 39 procent av organisationerna och förbli oförändrat i 54 procent. Antalet internationella barn har minskat inom småbarnspedagogiken. Tillväxt har förekommit och förväntas särskilt inom yrkeshögskolorna.

Av alla svarande anser 36 procent att behovet av studie- eller daghemsplatser inom deras utbildningsform har ökat under de senaste 12 månaderna och 35 procent förväntar sig att behovet ökar under de kommande 12 månaderna. Cirka 50 procent upplever att behovet har varit och förblir oförändrat.

Av de svarande bedömer 44 procent att den totala finansieringen har varit oförändrad och 33 procent att den har ökat. Fler anser att finansieringen har minskat än ökat inom yrkesutbildningen. Färre än tidigare förväntar sig att den totala finansieringen minskar under de kommande 12 månaderna – särskilt inom yrkesutbildningen och grundläggande konstundervisning.

Den offentliga finansieringen har utvecklats starkare än väntat. Inom yrkesutbildningen har dock den förväntade minskningen realiserats. Förutom högskolor och allmänbildande utbildning är förväntningarna på den offentliga finansieringen försämrade, särskilt inom yrkesutbildningen.

Av de svarande uppger 34 procent att personalstyrkan har ökat under de senaste 12 månaderna och 25 procent att den har minskat. Ökningen har varit vanligare inom högskolor, allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik. Inom fri bildning och grundläggande konstundervisning verkar personalstyrkan fortsatt minska och inom yrkesutbildningen har den generellt vänt nedåt.

Förväntningarna på minskad personal under de kommande 12 månaderna är inte lika vanliga som för ett år sedan. Detta gäller särskilt inom fri bildning och grundläggande konstundervisning. Inom yrkesutbildningen förväntas minskningen fortsätta. Särskilt inom universiteten förväntas personalstyrkan fortsätta öka.

Antalet internationell personal har ökat under de senaste 12 månaderna inom alla utbildningsformer utom grundläggande konstundervisning, där den har varit oförändrad. Antalet internationell personal förväntas öka särskilt inom högskolorna.

Av de svarande hade 41 procent ett överskott i den senaste bokslutet, 24 procent ett balanserat resultat och 35 procent ett underskott. Förväntningarna är sämre än det genomförda, särskilt inom yrkesutbildningen och grundläggande konstundervisning. Mest verkar lönsamhetsproblem förekomma inom småbarnspedagogiken.

Utöver de teman som behandlats ovan har barometern kartlagt branschens interna och externa samarbete, rekryteringsproblem, investeringar och utbildningsexport.

CENTRALA RESULTAT AV BRANSCHGRANSKNINGEN

I branschöversikten lyfts de senaste statistikuppgifterna om bland annat utbildningsanordnare, finansiering och personal, studerande, tillträde till studier, studieframsteg, sysselsättning efter examen, utbildningsnivå och FUI-verksamhet. I slutet lyfts fyra aktuella studier om utbildnings- och forskningsverksamhet.

Vid slutet av 2024 fanns det 844 utbildningsanordnare med 3 104 läroanstalter. Utbildningssektorn sysselsatte 193 000 personer, vilket motsvarar 7,4 procent av de sysselsatta. Privata utbildningsanordnare sysselsätter cirka en tredjedel av utbildningspersonalen.

Idag utgör de offentliga satsningarna på utbildning drygt 5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten och 9,9 procent i förhållande till hela den offentliga ekonomin. Till examensbaserad utbildning deltog drygt 1,4 miljoner studerande år 2024. Antalet utländska studerande har ökat snabbt och år 2024 fanns det 133 500 utländska studerande (9 % av alla studerande).

Enligt statistikbaserade uppskattningar deltar cirka 2,5 miljoner finländare årligen i utbildning som examens- eller vuxenstuderande. Om man beaktar utbildning som ordnas av andra och mer informella former av studier, såsom enskilda föreläsningar, utbildar sig över hälften av finländarna årligen.

År 2023 var det 0,7 procent av dem som avslutade grundskolan som inte sökte vidare direkt. Inom examensbaserad utbildning fortsatte 7 procent inte. Av de nya studenterna våren 2023 sökte 77 procent vidare till fortsatta studier. Inom examensbaserad utbildning fortsatte dock 65,5 procent inte under studentåret. Under läsåret 2022/2023 avbröt 6 procent av studerandena sina studier och fortsatte inte omedelbart i examensbaserad utbildning.

Vid slutet av 2024 hade 3 616 700 personer, eller 75 procent av befolkningen över 15 år, avlagt en examen efter grundskolan. I vuxenutbildning deltog 1,5 miljoner personer år 2022 – nästan varannan 18–64-åring.

Universitetens forskningsutgifter har mer än två och en halvfaldigats sedan början av årtusendet. Utvecklingen saktade in under åren 2010–2016, men vände till tillväxt år 2017. År 2024 uppgick universitetens forskningsutgifter till över 2,1 miljarder euro. Av denna finansiering kom 45 procent från statsbudgeten och 53 procent från annan extern finansiering.

Totalt uppgick utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamhet till 8,9 miljarder euro år 2024. FUI-utgifternas andel av bruttonationalprodukten var 3,2 procent. Av företagen uppgav 62 procent att de bedrivit innovationsverksamhet under åren 2020–2022.